

EL BOLSÓN - EL VOLCÁN

'De aarde is onze vloer, de bergen zijn onze muren en de hemel is ons dak'. Dat is nog steeds het motto van de inwoners van El Bolsón. En inderdaad, in een vruchtbare vallei waar de wietplantages zijn vervangen door de hopteelt, hangt nog steeds de hippiesfeer van de jaren zestig. Drie, vier keer per week is er rondom de plaza met grote vijver, kunstwerken en hoge bomen en een nóg hogere mast waaraan die prachtige Argentijnse vlag met stralende zon wappert, een Feria Artesanal. Een paar honderd kramen gevuld met houtsnijwerk, juwelen, fluiten en de onvermijdelijke matébeker met lurkpijp. Ook veel 'homemade' marmelades, dulce de leche, kaarsjes en kaarsjes.

Het is naseizoen en niet zo druk, het is gezellig, iedereen heeft tijd voor de ander, mensen zitten met een bordje empanades of een ijsje op een bankje of in het gras.

En natuurlijk met een thermoskan gevuld met heet water en een matébeker met bombilla. Overdag kom je overal Argentijnen tegen met deze attributen. De beker, vaak gemaakt van een kalebas, wordt volgestopt met groene matebladeren en dan bijgevuld met water uit de thermoskan. Met een rietje wordt de thee uit de kalebas gezogen. Deze gaat van hand tot hand. Iedereen drinkt uit hetzelfde rietje. Ik heb het enkele keren geprobeerd en geproefd: sterk en bitter. Voor buitenlanders schijnt er een speciale zachtere theesoort te zijn zodat zij ook mee kunnen doen.

Als we over de markt slenteren begint het te regenen. Daardoor belanden we in een koffietentje waar ze snelle wifi hebben en ik dus morgen mijn vorige verhaal kan uploaden.

Aan het einde van de middag gaan we op zoek naar een camping. Die vinden we in de bergen, zes kilometer buiten de stad. Mooie grasvelden en heel rustig. Niemand, ook geen beheerder. Wel een gesloten administratiegebouwtje, annex woning waar de tv keihard aanstaat en binnen drie honden bij onze nadering de herrie nog groter maken met hun geblaf.

We zoeken en vinden een mooie plek onder de bomen en tussen enkele grazende paarden, installeren ons, willen net het dak omhoog drukken als daar een gaucho-type met grote machete in de hand het terrein oploopt.

Voor zover wij een en ander begrijpen is de camping gesloten, zijn we hier niet gewenst en voor zover we het niet begrijpen maakt de machete wel het een en ander duidelijk. Ik spartel nog wat tegen, want volgens de tourist-office was dit toch echt de mooiste camping en ook nog open. Langs de hobbelige weg omhoog zagen we elke kilometer een bord 'Acampar Abierto!' Niet dus.

Dat hebben we vaker meegemaakt: borden die melden dat iets open is, wat even later niet het geval blijkt te zijn. Soms bestaat de bewuste plek, een camping, een museum of een restaurant niet eens meer.

Enkele weken terug zochten we een hacienda. Wervende borden langs de weg waarop de lokatie wordt aangeprezen. We nemen de zijweg, rijden een kwartier over de slechtste ripio en komen bij een hek met grote hangsloten en de mededeling

dat men zich op verboden terrein begeeft. Dat had dus ook bij de afslag kunnen staan...

Uiteindelijk belanden we op een kleine camping aan de rand van het centrum naast een hostel waar het bij een kampvuur tot diep in de nacht zeer gezellig schijnt te zijn. Het stemvolume stijgt met het aantal lege bier- en wijnflessen.

Er is iets mis de volgende morgen, maar ik weet nog niet wat. Wanneer we terugkeren van het toiletgebouw zien we wat er aan de hand is: de band rechtsachter staat helemaal plat. Omdat we geen zin hebben in gesleep met reservewielen, pompen we de band op met onze compressor en halen net het YPF-station waar het lek in een kwartier is gerepareerd: 15 Pesos, nog geen €3,00.

Ik maak een verhaal af, Maria wast kleren en we eten in de plaatselijk bierbrouwerij. We geven het bier een acht, ik het gegrilde lamsvlees afgeblust met bier, een negen en Maria haar 'Super-Otto-Tipp-pizza' een tien.

Zaterdag 20 maart. Het is nog steeds somber weer en daarom besluiten we verder te rijden naar hét toeristencentrum van deze regio: San Carlos de Bariloche. Het gaat ons vooral om de omgeving. Ten noorden van deze stad ligt het bekende merengebied dat vaak wordt vergeleken met Zwitserland. De weg hier naar toe is afwisselend, veel groen, bossen met grote bomen en we passeren de eerste meren. Door de regen en de harde wind stoppen we minder vaak dan we gewoon zijn en Bariloche hebben we snel bekeken. Alleen winkels gericht op vakantiegangers die vandaag snel van de ene in de andere winkel rennen. Op het meer spookt het, hoge golven met schuimkoppen.

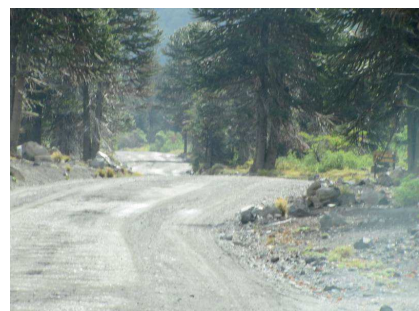
Je vergist je hier altijd in de grootte. Kijk je op de kaart, dan denk je aan het Sneeker- of Tjeukemeer, maar de schaal is 1 op 2 miljoen, dus een 'meertje' van 2 cm is dus echt 40 kilometer lang en dan hebben we het over een kleintje.

In het Parc Nacional Nahuel Huapi vinden we een camping aan het gelijknamige meer bij Villa María. De eigenaar heet Don Horacio, althans dat doet de naam van de camping vermoeden. De jonge beheerder, een knulin gaucholook, stoere leren laarzen, overall en pinon (alpino), houdt zich uitsluitend bezig met het grote kampvuur, waar omheen wat sportvissers zitten die vermoedelijk de vangst van vandaag bespreken.

We parkeren onze Landcruiser onder enkele reusachtige populieren en onderaan een talud en staan zo goed als regen- en stormvrij. Het is ook flink afgekoeld dus wordt het een avond binnen zitten. Dan is de bewegingsvrijheid toch wel minimaal, zeker wanneer er gekookt wordt.

De populieren beschermen ons goed tegen de storm, maar als we zien hoeveel van die grote jongens horizontaal liggen, ga ik toch even kijken of de naast onze auto staande exemplaren er nog gezond uitzien. We nemen het risico en in de loop van de nacht wordt het buiten rustig.

José, de campingbeheerder heeft de volgende ochtend het kampvuur al weer opgestookt en ook de houtkachel voor de verwarming van het douchewater. Dat zien we op de meeste

campings. Omdat het seizoen voorbij is en wij vaak de enige bezoekers zijn, wordt ons 's avonds altijd gevraagd hoe laat wij opstaan. Met een beetje geluk en een goede beheerder hebben we dan een warme douche. Soms gaat het mis, spring ik wat op en neer onder de koude straal en heeft Maria nergens moeite mee. Die doucht namelijk altijd koud!

Voor we vertrekken moet er nog een klus geklaard worden. De huishoudaccu's worden alleen door het zonnepaneel bijgeladen en omdat die zich de laatste dagen niet heeft laten zien, zijn ze leeg. Gelukkig deed hetzelfde probleem zich aan het begin van onze reis voor, dus ik weet wat me te doen staat. Dankzij Dirk die me toen enigszins heeft ingewijd in de analyse van electronica. Ik hoef nu niets te analyseren, ga recht op mijn doel af en voorzie een relais van enkele koperdraadjes om het probleem op te lossen. Na een uur rijden over een slingerende weg langs het meer komen we rond koffietijd in Angustora. De eerder genoemde vergelijking met Zwitserland is hier duidelijk. Alle panden aan de hoofdstraat zijn gebouwd met bruingelakte boomstammen, veel luxe winkels, we tellen er wel vijftien waar uitsluitend chocola wordt verkocht!

We drinken echte espresso, een verademing na wekenlang Nescafé oploskoffie.

En overall wifi-stickers naast de deuren van de restaurants en café's. Dat levert meteen klanten op, getuige de mensen die binnen achter hun laptops zitten.

Wanneer we het plaatsje uitrijden begint het weer te regenen en gaat de asfaltweg over in een modderige ripio door het regenwoud. Langs de kant staan enorme machines die bomen als luciferhoutjes aan de kant schuiven. Het zal niet lang meer duren en dan is ook dit stuk van de route 'veroverd' op de natuur.

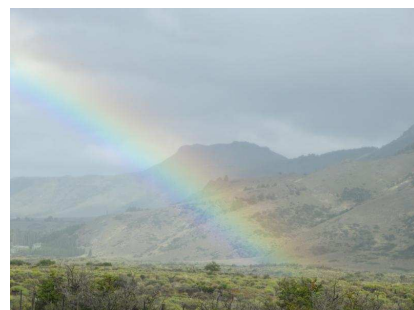
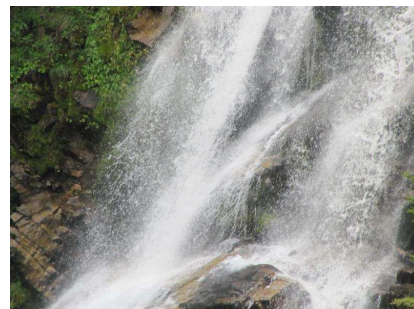
Ondanks de regen genieten we van de mooie uitzichten over meren, op vulkanen en watervallen. Het groen is uitbundig en ze zullen hier altijd moeten blijven snoeien om de weg berijdbaar te houden.

San Martin de los Andes is onze volgende stop. Dit stadje is het wat groter uitgevallen tweelingzusje van Angustora.

Achter een benzinestation vinden we een aardige camping. Naast ons een Duits stel met een dertig jaar oude camper, waarmee ze al dertien jaar door Argentinië trekken. Ze wonen aan de oostkust in Mar del Plata en verkennen elke keer een ander deel van hun nieuwe vaderland.

Wanneer hij hoort dat we enkele dagen naar Mendoza willen, vertelt hij in geuren en kleuren over de gewapende overval op de camping in die stad. Vijf mannen met getrokken pistolen en messen. Ze hebben het dus overleefd, maar waren alles kwijt. Waarvan akte!

We eten 's avonds in een parilla-restaurant. Je herkent ze vaak aan de 'etalage in de voorpui. Dit is een gesloten ruimte waar rond acht uur 's avonds een flink vuur wordt opgepoord. De kok plaatst hier een paar grote roosters verticaal omheen. Op de roosters zijn geslachte lammeren en/of geiten geklemd. Bij een bestelling later op de avond duikt de kok de etalage in, neemt een geroosterd beest mee naar de keuken en komt

even later terug met een gevulde tafelgrill. In de keuken zijn de overige stukken vlees klaargemaakt. Dat zijn onder andere allerlei soorten worst.

De Argentijnen werken ongelooflijke hoeveelheden vlees naar binnen en ik ken een paar mensen in Nederland die zich hier in het aardse paradijs zouden voelen!

De wijn erbij is altijd goed en meestal Malbec. Malbec betekent 'slecht in de mond, dus niet smakelijk. Toen de Fransen voor het eerst wijn maakten van deze druif, viel die erg tegen. Vandaar de naam. Later bleek dit aan het klimaat te liggen waarin de malbec-druif verbouwd wordt. In Argentinië en Chili gedijt hij uitstekend en daarom is de export van malbec-wijnen naar Europa een groot succes geworden.

De volgende morgen vullen we onze voedselvoorraad aan in het centrum van San Martín en komen bij toeval (wat heet toeval) Isabella en Chico weer tegen. We volgen blijkbaar elkaars spoor. Dat is ook niet zo verwonderlijk want er is maar één Carretera Austral, één Ruta 40 en één mooie ripio-weg door het gebied van de Siète Lagos. Zij hebben ook die route genomen met hun kleine gehuurde Corsa. Of de verhuurder dat goed vindt weten we niet, maar ze hebben, in tegenstelling tot ons, nog geen enkele lekke band gehad en zijn gisteren nergens blijven steken in de soms zeer blubberige stukken weg.

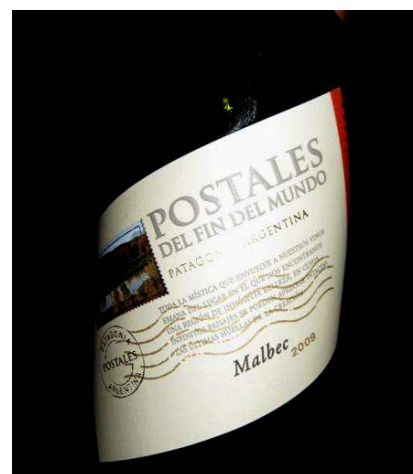
We drinken samen koffie en nemen nog eens onze Rio-plannen door. Ze hebben onze enkele dagen geleden nadrukkelijk uitgenodigd om hen te bezoeken en we hebben de tickets zo goed als geregeld. Betere gidsen in zo'n grote wereldstad met zijn problemen kunnen we ons niet wensen. Bovendien wonen ze in het centrum en hebben ook nog eens een huis in de voormalige keizerlijke voorstad Petropolis.

Eenmaal buiten de stad nemen we bij Junín de afslag naar de Lanín, de Argentijnse tegenhanger van de Fuji Yama in Japan. Het is een prachtige uitgedoofde vulkaan, waarvan we door de bewolking en de regen slechts een glimp te zien krijgen. We rijden langs araucaria's, een zeldzame boomsoort met bijzondere noten die alleen door de lokale indianenstam geoogst mogen worden. We zien dat nog niet zo lang geleden veel van die mooie bomen een bosbrand niet hebben overleefd.

We rijden terug naar de doorgaande weg en omdat het al laat is, overnachten we in Junín.

Dinsdag gaan we eerst even het dorpje in en ontdekken een grote moderne kerk waar de ene na de andere buslading bedevaartgangers uitstapt, foto's en kruistekens maken om vervolgens rondgeleid te worden door plaatselijke gidsen. Een zaligverklaarde Salesiaan heeft hier zijn sporen nagelaten en al die mensen zijn daarvan nog steeds diep onder de indruk. De gebrandschilderde ramen tonen de weldaden van deze priesterorde. Bekering van de indianen, opvoeding en onderwijs, alles is tranentrekkend in beeld gebracht.

De zon laat zich weer zien en vlak voor Zapala gaan we linksaf naar de Laguna Blanca, die bekend staat om zijn vele vogel-

soorten die hier in de zomermaanden verblijven. Helaas zijn we een paar weken te laat. De meeste zijn weer vertrokken naar het noorden. Achter de balie van het informatie-centrum zitten de rangers achter grote borden vlees. Niet storen! We wandelen langs het leerpad, proberen de komische infoborden te ontcijferen, observeren de laatste achtergebleven vogels en ontdekken bij de oever een berg van meer dan duizend dode vissen. Waarschijnlijk slachtoffers van zuurstofgebrek in het water, door de parkwachters uit het water geschept en hier op een stapel gegooid. Dat kan niet lang geleden zijn want de stank is ondraaglijk.

Na de regenwouden van het merengebied rijden we nu weer door de pampa's. De overgang is groot. Alleen nog maar lage en meestal dorre struiken, veel plantensoorten met stevige doorns en daar waar een rivierstroom is, is ook een oase, soms klein, met alleen een boerderijtje en wat kleinvee, soms een grote haciënda of een dorp, zoals Zapala. Dan is de doorgaande weg opeens breed, met veel parkeerruimte links en rechts en achter de bomen de vele kleine winkeltjes.

We overnachten in Las Lajas, waar de GPS ons in eerste instantie geen uitsluitsel geeft over de camping die we zoeken. Navragen bij twee oude baasjes levert ons een aardige plek tussen boomgaarden op. Las Lajas ligt in het vruchtbare dal van de Rio Agrio en is een centrum voor fruitteelt.

Woensdag 24 maart. We worden al vroeg gewekt doorkraaiende hanen en vooral veel blaffende honden. Wanneer de eerste hond zich laat horen, volgt langzaam maar zeker de rest. En dat zijn er veel. Er is er altijd wel een bij die van geen ophouden weet, waarop de anderen zich weer aansluiten. Op elke camping hebben we er een naast de auto liggen. Ogenschoonlijk hebben ze geen baas, maar ze zien er allemaal goed uit.

Ze verwelkomen ons, wachten tot de auto geparkeerd is en besproeien elke band, waarna ze zich neervlijen naast onze campingtafel. Elke volgende hond die een toenaderingspoging doet is te laat en wordt weggeblaft. 's Nachts liggen ze meestal onder de auto te slapen.

De weg glooit en slingert mee met de Rio Agrio, een zilver-wit lint omzoomd met groen met imposante bergen bergen rondom.

We stoppen voor Carl uit Zweden die vanaf Ushuaia naar Peru fietst. Hij kan wel wat extra water, broodjes en kaas gebruiken, na een nacht langs de kant van de weg te hebben geslapen.

Dit is de dinoregio van Argentinië. De grootste en zwaarste exemplaren zijn hier gevonden. De fossielen liggen voor het oprapen. Een kwartier rondscharrelen tussen de stenen in de berm levert ons enkele schelpdiertjes en iets inktvisachtigs op. Goed verstoppert in de auto, want het is ten strengste verboden zulke zaken te 'exporteren'.

Het oase-stadje Chos Malal is de meest noordelijk gelegen plaats van Patagonië. Het ligt in het nog minst bezochte gebied van de Andes, maar is een mooie uitvalsbasis voor toch-

ten in de bergen. Helaas hebben we nog maar enkele weken en hebben we wéér een reden gevonden om terug te keren naar deze indrukwekkende natuur.

Carl meldt zich op zijn fietst en heeft vandaag genoten. Zon, niet te heet, wind in de rug en een continue afdaling. De volgende morgen komt hij opgewonden terug van het internetcafé; zonder te solliciteren is hij door Google uitgenodigd voor een intake-chat, want ze bieden hem een functie aan, terwijl hij zijn fietstocht kan vervolgen. Google is volgens hem de top en hij ziet het helemaal zitten. Lucky boy.

In een café met wifi bestellen we tickets voor Rio, mailen met Jonas en Sylvia om de verscheping van de auto's te regelen, zetten wat foto's op de website en net als veel Chos-Malallers genieten we van de lekkere ijsjes. Het leven in dit dorp gaat zijn gangetje en wij passen ons met plezier twee dagen aan. 'Onze campinghond', een mooie kruising tussen een hazewind en een herder, loopt mee tot het centrum, maar dan haakt hij af bij het zien en horen van de concurrentie.

Iedereen en alles begint laat en eindigt laat. De pantoffelparade, 's avonds tussen zeven en tien, is het leukste deel van de dag, ook voor ons. Ook al waan je je hier in een uithoek, de jongeren zijn precies zo gekleed als bij ons, inclusief de verschillende stijlen, zelfs gotic. Ook jonge gezinnen, soms met nog een baby op de arm, doen mee aan de parade tot in de late uurtjes. Argentijnse kinderen gaan laat naar bed, lopen ook met grote zakken chips en hebben net als bij ons te kampen met overgewicht.

De campingbeheerder veegt een beetje, harkt wat, besproeit de laatste twee stukjes gras en wast de auto van zijn vriendin die hem de hele middag gezelschap houdt. Gaat hij iets verderop sproeien, dan pakt zij haar stoel en zet zich weer naast hem neer.

Wat hangjongeren rijden af en toe met hun brommertje over de camping en een paar gezinnen zitten gezellig rond een van de asado's te lunchen. Wie doet ons wat?!

We passen onze Nederlandse blik aan en maken ons niet meer druk om vieze toiletten, koude douches zonder kop en kraan, geen haken om je handdoek en kleren aan op te hangen, verstopte afvoeren, gebroken spiegels, losliggende electriciteitsdraden, emmers vol toiletpapier die niet worden geleegd, ingegooide ramen...

Maar we vinden het wel jammer, want met enkele eenvoudige ingrepen is er zoveel meer van te maken. Dat hebben we gezien in het zuiden waar alles veel efficiënter geregeld is en ze ontdekt hebben dat toeristen geld in het laatje brengen. Het lijkt erop dat het de mensen hier totaal niet interesseert of dat ze er überhaupt niet over nadenken, dat het ook anders kan.

We moeten de neiging onderdrukken om die aardige, wat rondvegende knul, te vragen of het niet eens tijd wordt om een paar kleine reparaties uit te voeren of om die enkele nog functionerende wc-pot of douche schoon te maken.

Vrijdag 26 maart. We nemen afscheid van Carl en de fietsende Bask die a.s. 1 juni maar liefst 13 jaar onderweg is op zijn tweewieler! Carl heeft vanmorgen zijn sollicitatie-chat en we wensen hem veel succes.

Ondanks de uitgestrekte pampa links en rechts van de Ruta 40 is het landschap niet saai. Op de achtergrond verschijnen weer de hoge met sneeuw bedekte Andestoppen en regelmatig steken we rivierbeddingen over. Het tweede deel van de etappe gaat langs de Rio Grande naar Malargüe. Groepjes hoge populieren wijzen op bewoning. We vinden een picknickplek waar Maria mij verdenkt van een atmosferische verstoring van het milieu, maar het blijkt een zwavelhoudende thermale bron te zijn...

We worden onmiddellijk belaagd door een groot aantal kleine insecten en de volgende dagen zitten we onder de bulten met bijbehorende jeuk.

Vlak voor Malargüe stroomt de Rio Grande door een smalle en diepe kloof die aan het Kanaal van Korinthe doet denken. Hoog in de bergen zien we een beginnende brand. Veroorzaakt door een lavastroompje? Dat is hier heel goed mogelijk.

Malargüe heeft een grote camping municipal met hier en daar een enkel tentje. Naast ons staat Constantin, een Duitser van midden dertig die verdiept is in zijn netbook. Wanneer ik hem even spreek, blijkt hij hier al bijna twee weken te staan en elke twee dagen naar een internetcafé gaat om wat filosofisch werk te downloaden als leesvoer voor de volgende dagen. 's Avonds schuift hij aan en stort zijn ideeën met een vurige blik in zijn ogen, gericht op de horizon, over ons uit.

Hij is zeer belezen, heeft volgens mij een cocktail gemaakt van Darwin, Hegel, een bekende Duitser met snor en nog zo wat en geeft daar nu zijn eigen draai aan. Hij heeft een verklaring voor alle problemen in de wereld en biedt ons ook zijn oplossing aan. Doodvermoeiend, zo'n jongen. We weten het gesprek, dat voornamelijk eenrichtingsverkeer is, op tactische wijze te beëindigen om tenslotte met zijn tweeën en een goed glas wijn weer op ons eigen niveau terug te keren.

Zaterdag 27 maart. Iets ten noorden van Malargüe verlaten we tijdelijk Ruta 40 en rijden over een mooie asfaltweg naar het voor Argentijnen populaire ski-oord Las Lenas. Het lijkt op de bekende skidorpen in de Franse Alpen. Modern en kil, lelijke architectuur, maar rondom een overweldigende natuur met veelkleurige bergtoppen. Het dal waardoor de weg langzaam omhoogklimt naar bijna drieduizend meter is groen met overal kuddes paarden, koeien en geiten. De grote groepen koeien worden begeleid door gaucho's. We zien ze voor het eerst aan het werk. Langzaam de kudde volgend op hun kleine paarden, zwaaien ze met een soort lasso en houden zo de beesten bij elkaar, op weg naar de groene vallei. We moeten regelmatig de weg af om ze te laten passeren. Wanneer we 's middags dezelfde route terug nemen, grazen de koeien en liggen de Zuid-Amerikaanse cowboys met hun mate-beker in het lange pampagras. Hier staat de tijd stil, terwijl 's winters iets verderop de nieuwe Argentijn de stress uit zijn lijf skiet op de hellingen van de Andes.

Terug op R40 bereiken we tegen de avond de Canon de Atuel, een diepe rivierkloof ten zuiden van San Rafaël. De smalle steenslagweg duikt diep de smalle canyon in en wanneer er te

weinig ruimte is gaat het weer steil omhoog tot op het omliggende plateau. Nogmaals de diepte in, langs stuwdammen en electriciteitscentrales, genieten we van de door de avondzon prachtig gekleurde rotsen, die loodrecht omhoog steken. Maria schakelt weer al haar zintuigen in om ons op het goede spoor te houden en al rijdend fotografeer ik de opkomende maan boven de door de zon roodgekleurde rotswanden. Soms lijkt het alsof ze zo naar beneden komen vallen. De weg is niet ongevaarlijk, getuige de vele rotsblokken die dagelijks de hellingen afschuiven. Wanneer wij passeren blijven ze gelukkig liggen. Plotseling staat ze bovenop de rem: vlak voor ons steekt een vogelspin over. Ik spring uit de auto om een plaatje te maken. Het is een hele grote. Zo'n exemplaar hebben we nog niet eerder gezien. Even later verdwijnt de zon achter de bergen boven het Embalse Valle Grande, een stuwmeer met rondom en ook in het midden van het water, kale rotsen. In Valle Grande zelf, een klein toeristische enclave voor de inwoners van San Rafaël, vragen we naar een kampeerplek en een meisje wijst ons op een grasveldje van een rafting-club. Het is al bijna donker als we ons hebben geïnstalleerd, trekken een blikje bier open en vragen ons af of we zullen slapen bij zoveel lawaai van het langsstromende water in de Atuel.

Het meisje komt vragen of we mee willen nacht-raften. Dat lijkt vooral mij wel leuk, maar we hebben de hele dag gereiden, nog niet gegeten, dus misschien morgen, want dan staat de volle maan weer aan de hemel.

Even later blijkt niet alleen de rivier veel geluid te maken; direct achter de hoge heg naast onze auto draait iemand aan wat knoppen; schijnwerpers in alle kleuren en stroboscopen flitsen aan en een allesoverheersende discodreun knalt in onze oren. Zelfs het geraas van de rivier horen we niet meer. Voorzichtig gaan we even kijken, zien een bejaarde discjockey met hanenkam en drie meisjes van vijftien met een colaatje in de hand. Daar wordt de rust van alle weekendgangers voor opgeofferd!

We eten en besluiten de auto en onszelf te verplaatsen naar het uiterste puntje van de camping, waar het geluid van de rivier, op vijf meter van ons en het geluid van de disco, op 150 meter van ons, redelijk met elkaar in evenwicht zijn. Dat is 'acceptabel'.

's Nachts na vier uur horen we alleen nog de rivier.

Zondagmorgen 28 maart. We vertrekken zo snel mogelijk en vinden enkele kilometers verder een mooi grasveld onder treurwilgen op een plek waar ook de Atuel tot rust is gekomen en houden echt zondag. Lezen, uurtje vissen, wat contact met een gezin uit San Rafaël dat hier vandaag uitgebreid aan de Asado is. Voor de zoveelste keer laten we onze auto van binnen en van buiten bewonderen. Bovenop de top van de helling tegenover de camping staat urenlang een Guanaco óns te bekijken.

We maken een lijstje van wijnboeren die rondleidingen verzorgen zodat we enigszins voorbereid zijn wanneer we de Mendoza Vallei gaan bezoeken.

De volgende morgen staan we al om tien uur bij Bodega Bian-

chi op de stoep, een grote champagneproducent op een indrukwekkend landgoed aan de rand van San Rafaël. Aardige rondleiding langs grote roestvrijstalen tanks en de productieafdeling waar vrouwen en mannen met veiligheidsmaskers voor het gezicht de flessen controleren vóór ze van een etiket worden voorzien. Na afloop mogen we proeven; champagne en speciaal voor ons, buitenlanders, wordt nog een goede fles Malbec ontkurkt!

We passeren de stad aan de westkant en de cirkel is rond: deze weg reden we in januari op weg naar Tierra del Fuego, Vuurland.

Bij Tunuyan slaan we linksaf, lokaliseren een 'Complejo Turistica', voor onze volgende overnachting en rijden over smalle weggetjes langs boomgaarden en eindeloze vlaktes en glooiende hellingen vol wijndruiven. Vrachtauto's volgeladen met alle soorten fruit, maar vooral druiven, rijden af en aan.

Overall ruïken we de geur van de vruchten en als we door de kleine dorpjes rijden is het alsof we met de neus in een glas wijn zitten!

Bij Bodega Lurton kopen we nog een paar flessen voor thuis en gaan dan naar de luxe camping die we eerder die middag vonden.

De nachtwaker komt persoonlijk kennismaken met zijn enige gasten en garandeert onze veiligheid en nachtrust. Daar staan we dan, alleen, op een immens groot gazon met onze eigen overdekte picknickplaats met stromend water, een prachtig, helaas leeg zwembad én een persoonlijke robuuste lijfwacht die elk uur met een schijnwerper zijn ronde doet. En dat alles voor 35 pesos, €7,00.

We worden wakker met de eerste zonnestralen op de besneeuwde bergtoppen achter ons. Die zorgen voor het uitstekende wijnbouwklimaat. Ze beschermen de Mendozastreek tegen de regen en vochtige lucht vanaf de Grote Oceaan en de hoogte geeft flinke verschillen in dag- en nachttemperatuur.

We gaan naar Salentein, een jong bedrijf van Mijndert Pon, de oud-importeur van o.a. Volkswagen en Audi in Nederland. Die heeft hier tien jaar geleden zijn slag geslagen. Voor weinig geld kocht hij tijdens de zoveelste crisis honderden, misschien wel duizenden hectares goede wijnbouwgrond en liet een gerenommeerd architect een paar mooie gebouwen, waaronder een museum ontwerpen. De beste wijnmakers en commerciële jongens werden binnengehaald en in korte tijd heeft hij zijn naam gemaakt. De wijn wordt over de hele wereld verkocht. En ze bedienen de hele markt, van goedkope tot zeer dure wijnen.

In het museum, dat ons doet denken aan het Kröller-Möller op de Hoge Veluwe, hangen tweehonderd schilderijen van bekende Argentijnse en Hollandse schilders. De Hollandse zijn nu even niet te zien, vanwege een tijdelijke expositie van de enige hedendaagse Argentijnse kunstenaar die internationaal is doorgebroken: Edouard Hoffmann.

De ontvangst is perfect; eerst een gelikte promotiefilm en dan met drie stellen een Engelstalige rondleiding tussen de drui-

venstokken met de verschillende soorten druiven, uitleg over bodemstructuren en tot slot een bezoek aan het wijngebouw. De architect heeft zich laten inspireren door de Misiones die de Jezuïeten in Argentinië achterlieten.

Op de bovenverdieping zit in het midden van de vloer een groot rond gat, met daarboven een koepel waardoor gefilterd licht in de enorme kelder op de marmeren vloer valt, met daaromheen, ook in een cirkel, eikenhouten vaten op de treden. Eenmaal beneden is het alsof je in een tempel of kathedraal staat.

In een van de zij-'kapellen' proeven we drie soorten wijn en na afloop van de rondleiding eten we een bord fingerfood in het restaurant in het hoofdgebouw. Decadente dag, maar wel lekker. Vanavond doen we weer gewoon, met ons bord pasta op de knie achter de Toyota.

Dat is op een camping tussen de wijnboeren van de Maipú vallei, net onder Mendoza. Daar hebben we de volgende dag onze leukste bodega, Vina María, heel toepasselijk. Op het terrein van een oud koloniaal landhuis worden we met veel enthousiasme door een aardige jongen door de kleine wijngaard geleid. Hij kan zo voor de klas, geeft geen pasklare antwoorden maar prikkelt onze geest en laat ons zelf nadenken over hoe een en ander zou kunnen zijn!

We besluiten nog diezelfde dag door te rijden naar El Volcan, waar Dirk en Marieken zich voorbereiden op hun tijdelijk verblijf in Nederland. Onze reisgenoten van het eerste uur zijn aangenaam verrast wanneer we in de namiddag voor hun neus staan op het grote landgoed 'La Sierra' van El Alemán Bernd en zijn vrouw Conny.

Bijpraten, samen eten met de buitenlandse club die hier is neergestreken, een bergrit door de omgeving, zwemmen, dit verhaal schrijven en ... en...

Ik laat het hier even bij. De auto staat klaar. Morgen vertrekken we met Jonas en Sylvia naar Buenos Aires, waar we dinsdag en woensdag de verscheping regelen.

We gaan dan nog een paar dagen de omgeving van de stad verkennen, vliegen volgende week zaterdag naar Rio de Janeiro en logeren daar tot 23 april bij Isabella en Chico. Ze hebben ons verzekerd dat na de rampzalige overstromingen en landslides in de sloppenwijken de toestand is gestabiliseerd en grote delen van de stad weer normaal toegankelijk zijn.

En over deze mooie plek, in de Sierra te oosten van San Luis, vertellen we meer in ons volgende verhaal!

Vanavond hebben we ons afscheidsdiner. Bernd zal ons wel weer verrassen of wordt het toch asado?

Want dat is zijn specialiteit!

Vanuit een zonnig en warm El Volcan

Een hartelijke groet!

Maria en Jos

